

[Ulrich.]

Afsætningsmuligheder for vore Produkter. For jeg tror ikke — som det fremgik af den højtærede Landbrugsministers Forelæggelsestale, at han mente —, at det vil være muligt at begrænse Produktionen, naar man giver Folk mere Jord, undtagen hvis den højtærede Minister vil berøve dem Retten til at virke inden for deres Bedrift, som det passer dem.

Jeg tror ikke, at den højtærede Minister — selv om han har det store Flertal at støtte sig til her i Folket, som man jo gør sig til af — tør vove at give Husmændene et Paabud om, at saa og saa mange Køer maa de holde, og paa den og den Maade skal de drive deres Bedrift. Dèr tror jeg, Modet svigter, og derfor tror jeg, at disse Foranstaltninger ligesom alle andre Udstykningsforanstaltninger vil føre til mere Produktion og ikke til mindre Produktion.

I § 2 bryder Regeringen med den hidtidige Lovgivning om, at det er forbudt at nedlægge bestaaende Landbrug. Jeg tror, det er overordentlig fornuftigt at give en Bestemmelse som den i § 2. Der er sikkert mange Tilfælde, hvor Bestemmelsen om, at man kan sammenlægge to for smaa Brug til et større, vil kunne praktiseres til alles Tilfredshed, idet den, der maa afgive sit Brug, faar Adgang til at faa et nyt, større Brug ved Jordlovsudvalgets Foranstaltning.

Vi kan ligeledes tiltræde Bestemmelsen om, at der aabnes Adgang til at sælge et saadant lille Brug, imod at vedkommende faar Fortrinsret til at faa et større ved Jordlovsudvalgets Foranstaltning. Det betyder en Tilbagevenden til sundere Forhold end dem, den højtærede Regering har været med til sammen med Partiet Venstre at etablere i Fortiden. En saadan kategorisk Bestemmelse har i det praktiske Liv vist sig at være upraktisk og at lægge sig hindrende i Vejen for en virkelig sund Udvikling; det var jo desværre saaledes, at man i sin Tid gik ind paa at oprette mindre Jordbrug ved Statens Hjælp, at disse Brug blev oprettet meget for smaa, og Bygningerne var ligeledes meget utilfredsstillende. Der ligger Rækker af disse Brug ude omkring i Landet, hvor Husene nærmest er faldefærdige, og man vil meget praktisk kunne sammenlægge to af dem til et større Brug. Vedkommende, der i Stedet for dette lille Brug med daarlige Bygninger faar Adgang til at faa et nyt Brug med nye Bygninger, vil selvfølgelig være meget vel tjent hermed.

Til denne Foranstaltning vil Regeringen altsaa kunne paaregne vor Støtte, hvis den

har Interesse. Naar vi fra vor Side maa afvise §§ 3, 4 og 5, altsaa de Paragraffer, der omhandler Retten til Ekspropriation og de dertil hørende Bestemmelser om Erstatning, er det for det første, fordi man ikke kan sige, at Almenvellet kræver noget saadant, da der nemlig er Jord nok at købe i det aabne Marked, og dernæst, fordi vi ikke har nogen Tillid til, at de nærmere Regler for Ekspropriationens Foretagelse, som det overlades den højtærede Landbrugsminister at udarbejde, vil blive af en saadan Beskaffenhed, at fuld Erstatning opnaas. Naar Erstatningerne skal fastsættes af Vurderingsraadene med Appel til Over-Skyldraadet, vil dette efter min Mening betyde, at der alene tages Hensyn til Jordværdien, derimod ikke til Afsavnet af Jorden og andre Værdiforringelser for den Ejendom, hvorfra man eksproprierer Jord.

Jeg har sagt det alle de Gange, saadanne Ekspropriationslove har været for, og det er jo ikke saa faa Gange lige siden 1919. Ingensinde har de været saa skræppe, som dengang afdøde Kristjan Pedersen var Landbrugsminister. Hans Ekspropriationslovforslag var betydeligt mere yderliggaaende end det, den nuværende højtærede Landbrugsminister her har fremsat. Men jeg sagde det dengang og gentager det nu, at en almindelig Ekspropriationsret kan ikke opnaas med vore Stemmer, og at en saadan Ret efter min Mening vilde betyde et Brud med den Ejendomsret, der er lovfæstet i vor Grundlov. Et Lovforslag som det foreliggende vilde, ophøjet til Lov og ført ud i Livet, nødvendigvis paaføre Ministeriet en Retssag for Grundlovsbrud, thi det er selv sagt, at ingen Mennesker i dette Land vil finde sig i, at der lovgives mod den bestaaende Grundlov.

Det er ganske indlysende for en, naar man læser Lovforslaget, at den højtærede Minister heller ikke er særlig glad for denne Bestemmelse. Derfor foreslaar Ministeren, at Ekspropriationsbestemmelserne ikke skal træde i Kraft før 1. Oktober 1939. Naar baade den højtærede Minister og hans Parti eller Partier har den Opfattelse, at de andre Foranstaltninger, der træffes, rimeligvis er tilstrækkelige, maa jeg ligesom Partiet Venstres Ordfører sige, at det maa være tidsnok at gaa til en saa yderliggaaende Lovgivning som den at lovfæste en almindelig Ekspropriationsret, naar det viser sig, at de andre Foranstaltninger ikke er tilstrækkelige. Ved at se lidt nærmere paa hele dette Forhold maa den højtærede Minister vistnok erkende, at det ikke er nødvendigt at gaa saa langt. Der er i Aarenes Løb skaf-